

İPSALA VİZYON PLANI

www.trakyaka.org.tr
bilgi@trakyaka.org.tr

Hazırlayanlar

Ertuğ Güney, Mehmet Karaman, Yetkin Özer, Necmi Gündüz, Mehmet Yavuz Arbul

İpsala İlçesi Stratejik Çerçeve Raporu, 20 Aralık 2012 tarihinde düzenlenen "İpsala'nın Geleceği Kentsel Strateji Çalıştayı" sonuçlarını içermektedir.

İPSALA KENTSEL STRATEJİ ÇALIŞTAYI

Gündem

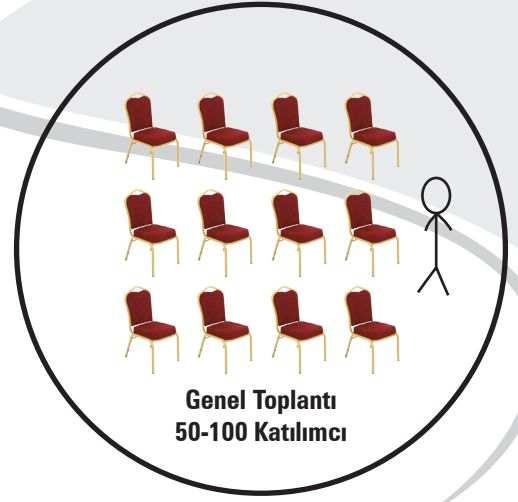
09:00 - 09:30	Kayıt
	Açılış Konuşmaları
09:30 - 09:40	Trakya Kalkınma Ajansı PPKB Birim Başkanı Mehmet Karaman'ın Açılış Konuşması
09:40 - 09:50	Belediye Başkanı Mehmet Karagöz'ün Açılış Konuşması
09:50 - 10:00	Kaymakam Mehmet Ali Gürbüz'ün Açılış Konuşması
10:00 - 11:00	Temel Problemlerin Belirlenmesi
11:00 - 12:00	Temel Fırsatların Belirlenmesi
12:00 - 12:15	Ara
12:15 - 13:30	6K ve 6E Analizi ve Değerlendirme

İPSALA KENTSEL STRATEJİ ÇALIŞTAYI YÖNTEMİ

1. Oturum : Nerede?

- Potansiyeller
- Temel Sorunlar ve Fırsatlar
- Beklenti Analizleri
- Ortak Vizyon ve Stratejik Vizyon
- Farklılık Yaratan Temalar

Genel toplantı düzeninde, Çalıştay yöneticisi tarafından katılımcıların, kentin sorun ve fırsatlarına ilişkin görüşleri, kamu özel ve sivil sektörlerin birbirlerinden beklentileri (Beklenti Analizi) alınır.

2. Oturum : Nereye Gider?

- Stratejik Analizler (6Eve 6K)
- Stratejik Hedefler
- Vizyon Projeleri

İlk oturumda belirtilen 5 tema kapsamında, kamu, sivil ve özel sektör temsilcilerinin dengeli olarak yer aldığı Tematik Gruplar oluşturur.

6E Analizi

- Ekoloji
- Ekonomi
- Eşitlik
- Etkin olma
- Elde edilebilirlik
- Entegrasyon

6K Analizi

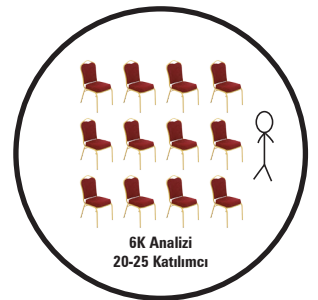
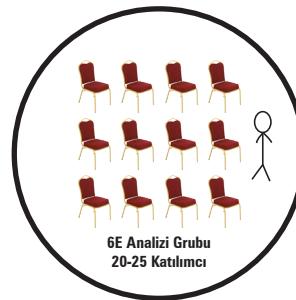
- Kimlik
- Koruma
- Kapasite
- Kalkınma
- Katılım
- Kurgu

Gruplar kendi temaları kapsamında ayrı ayrı Stratejik Analizleri (6E ve 6K) yaparlar. Ortak vizyon ve uygulanabilir stratejik hedefler tartışılır.

3. Oturum : Değerlendirme

Kentin geleceği için 10 Temel ilke

Çalıştay süresince alınan notlar, raportörler tarafından sistematik hale getiriler ve çalıştay sonuçlarını içeren "10 Temel İlke" belirlenir.

Çalıştay Sonuç Ürünü:

Stratejik Çerçeve Raporu

Çalıştay yöneticisi tarafından oluşturulan gündem uyarınca oluşan gelecek stratejileri genel ve tematik gruplar halinde tartışılır. Raportörler tarafından alınan notlar sistematik bilgi haline getirilir ve Stratejik Çerçeve Raporu Oluştururlar.

Sn. Mehmet KARAMAN, Trakya Kalkınma Ajansı PPKB Başkanı

İpsala İlçe Vizyon Belirleme Çalıştayı Trakya Kalkınma Ajansı Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi Başkanı Mehmet Karaman'ın konuşmasıyla başladı. Konuşmasında tüm katılımcılara teşekkür eden Karaman, özellikle böyle karlı ve soğuk bir günde bu denli katılımın kendilerini çok mutlu ettiğini söyledi. Bunun ilçenin duyarlılığı için önemli bir gösterge olduğunu ve bu sayede İpsala'nın sorunlarına daha çabuk çözüm bulacağına inandığını dile getiren Karaman, konuşmasında Kalkınma Ajansının faaliyetleri üzerinde durdu.

Karaman; "Kalkınma Ajansı'nın çeşitli faaliyet kolları var. Bunların bazıları biliniyor, bazıları ise pek bilinmiyor. Ajansımız bu çalışmalarda bölgemize faydalı olabilmek için canla başla çalışmaya devam ediyor. Örneğin bu yıl 21 milyon TL'lik bir mali destek programına çıktık. Kamu kesimi, sivil toplum, özel sektör ve benzeri birçok kurumu proje yazıp bize başvurmaları konusunda teşvik ediyoruz. Tanıtım yapıyoruz. Bölgedeki yenilikçilik, araştırma geliştirme, turizm ve benzeri alanlarda desteklerimiz söz konusu. Ayrıca teknik destek ve doğrudan faaliyet destekleri de var. Proje sahiplerinin bunlara ilgisini bekliyoruz." dedi.

Karaman, "Hibe desteklerinin yanı sıra Ajans, bölgenin yatırım potansiyelini harekete geçirmek adına yatırım destek faaliyetleri yürütüyor. Her üç ilde de yatırım destek ofisleri var. Burada uzman arkadaşlar istihdam edilmiş durumda. Örneğin yabancı bir yatırımcı bölgemizde yatırım yapmak için geldiğinde biz tamamen ücretsiz bir şekilde ona birçok desteği sağlıyoruz. Arsa bulmasına yardımcı oluyoruz. Teşviklerden yararlanabilmesi için bürokratik süreçleri takip ediyoruz." diyerek sözlerini sürdürdü.

Ajansın en temel faaliyet alanlarında birisinin de planlama çalışması olduğunu ifade eden Karaman, "Ajans 2014-2023 yılları arasında kapsayacak bir bölge planı hazırlığı içerisinde. İpsala Vizyon Belirleme Çalıştayı da aslında bu plan hazırlığının bir parçası. Burada söylenenleri bölge planına yansıtacağız. Böylece burada konuşulanlar sadece kâğıt üzerinde kalmayacak, hayata geçecek. Trakya'nın 23 ilçesinin hepsinde bu çalışmaları bitirip, bölge planı için önemli veriler elde etmiş olacağız. Bölge planı, 2023 yılına kadar en geçerli plan olacak. Her sektörü ve bu bölgedeki herkesi doğrudan ilgilendirecek. Bu yüzden çok titiz davranıyoruz. Katılımcılığa ve halkın görüşlerini önem veriyoruz." dedi.

Sn. Mehmet Ali GÜRBÜZ, Kaymakam

Toplantının son açılış konuşmasını yapmak üzere katılımcıların karşısına geçen İpsala Kaymakamı Mehmet Ali Gürbüz, çalıştay nedeniyle bu karlı günde ilçeye gelip İpsalalıları bir araya toplayan Trakya Kalkınma Ajansı'na teşekkür etti. "İpsala'nın sorunlarının ele alınacağı ve belki de kaderinin çizileceği çalıştaya hepiniz hoş geldiniz" diyerek sözlerine devam eden Gürbüz, konuşmasında İpsala'nın sorunlarından sahip olduğu avantajlara; gelecekte nasıl bir İpsala tahayyül ettiğinden nelere dikkat edilmesi gerektiğine kadar kapsamlı birçok konuya değindi. Yöntem konusunda da fikirlerini dile getiren Gürbüz, "Bugün lütfen fikirlerinizi beyan ederken özgür olun, ne düşünüyorsanız onu özgürce söyleyin ki toplantı murat edilen amaca ulaşsın." dedi.

İpsala'nın ülke çapında tanındığını, bu tanıtımın da sınır kapısı ve çeltik ile olduğunu ifade eden Kaymakam Gürbüz, İpsala için vizyonunu şu sözlerle özetledi: "Hem tarımsal hem de ticari gelir üretebilen, güçlü bir ekonomiye sahip, eğitimi ve kültürüyle marka bir şehir olan İpsala."

İpsala'nın en önemli avantajlarından birinin de gümrük kapısı olduğunu, yaklaşık olarak bir buçuk milyon insanın her yıl bu kapıyı kullanarak ülkeye giriş çıkış yaptığını ve bunun da İpsala için müthiş bir fırsat olduğunu dile getiren Gürbüz, "Bu insanlar gümrük sahasında yılda 30 milyon TL'lik bir harcama yapıyor. 30 milyon demek İpsala'daki 300 esnafın bir yıllık cirosuna denk. Dünyada ciroların %10'luk artışının bile mucize sayıldığı düşünülürse, bu rakam İpsala için önemli bir fırsat. Yıllık cirolarımızı iki katına çıkartma şansına sahibiz. Ayrıca her yıl bu yolcu sayısının da giderek arttığı düşünülürse, İpsala'nın ticaret alanında çok önemli bir potansiyele sahip olduğunu bilmek gerekir." dedi. Sözlerine şu şekilde devam eden Gürbüz: "İpsala-Enez karayolunun kullanıma açılması ile birlikte, burası bir kavşak olacaktır. Eğer sınır kapısı yolu üzerinde AVM tarzında cazibe merkezi oluşturup, gelip geçenleri buraya yönlendirebilirsek İpsala ticari olarak da kavşak olacaktır. Örneğin sanayi sitesinin günümüz şartlarına uygun ve düzenli bir şekilde yola yakın bir konuma taşınması ticaret hacminin artışı için

A

YENİ KENT YAKLAŞIMLARI

SAĞLIKLI KENTLER

Sağlıklı Kentler, Dünya Sağlık Örgütü'nün öncülüğünde geliştirilmiş küresel bir şehircilik hareketidir. Yerel yönetimlerin, kurumsal değişiklikler, kapasite-geliştirme, ortaklık temelli planlama ve yenilikçi projelerle sağlığın geliştirilmesine yönelik yaklaşımlar geliştirmesini amaçlar.

Bu hareketin en temel hedefi şehir yönetimlerinin sağlık konusunu toplumsal, ekonomik ve politik gündemin üst sıralarına getirmesidir. Sağlık bütün sektörleri ilgilendirmektedir. Yerel yönetimler de vatandaşların sağlığını ve refahını korumak ve geliştirmek konusunda güce sahip olan lider pozisyonundadır.

Sağlıklı kentler hareketi sağlık için geniş kapsamlı ve sistematik politika üretimi ve planlama yaklaşımını desteklemektedir. Sağlıklı kentler hareketi,

Sağlık ve kentsel yoksulluk konularındaki eşitsizlikleri

Savunmasız vatandaşların ihtiyaçlarını

Katılımcı yönetim yaklaşımını

Sağlığın toplumsal, ekonomik ve çevresel boyutunu, dikkate alarak geliştirilen yerel yönetim yaklaşımıdır. Sadece sağlık sektörünü geliştirme amaçlı değil, ekonomik canlanma ve kentsel gelişme gayretlerinde sağlık konusunun göz önüne alınmasını gerektiren bir yaklaşımdır.

Üyelik

Küresel Sağlıklı Kentler Ağı'nın 1500 civarında üyesi bulunmaktadır. Sağlıklı kent bir sonuç değil, süreçtir. Sağlıklı gelişme bilinciyle hareket eden ve sağlık konusuna öncelik veren herhangi bir kent sağlıklı kent olabilir.

Sağlıklı kent olabilmek için; sağlık konusuna adanmış bir yerel yönetim anlayışının geliştirilmesi ve buna erişmek için gerekli yapısal düzenlemelerin oluşturulması gerekmektedir.

AMAÇLAR ve ATRATEJİLER

Bu yaklaşımın uygulanması, yaşama koşullarının ve sağlık konularının tüm boyutlarıyla ele alındığı yenilikçi eylem alanlarının geliştirilmesi ile gerçekleşmektedir. Avrupa ve Avrupa dışındaki kentler arasında kurulacak yoğun ilişki ve iletişim ağları bu yaklaşımın önemli bir parçasını oluşturmaktadır.

Sağlıklı kent uygulaması;

Açıkça belirtilmiş politik sorumluluk

Liderlik

Kurumsal değişim

Sektörler arası işbirliği, gerektirmektedir.

Sağlıklı kentler hareketinin stratejik hedefleri aşağıdaki gibidir:

Sağlık, yoksulluk ve savunmasız grupların ihtiyaçlarını dikkate alarak yerel seviyede sağlıklı ve sürdürülebilir gelişme hedefli politika ve eylemleri desteklemek,

Sağlık gelişimi, kamu sağlığı ve kentsel yenileme konuları bağlamında merkezi-yerel işbirliğini sağlayarak ulusal düzeyde Sağlıklı Kentler yaklaşımını güçlendirmek,

Sağlığın teşviki için politika ve uygulama uzmanlığı geliştirmek, gerekli bilgi ve yöntemleri oluşturmak,

Hareket ağına katılan şehirler arasında bütünlük, işbirliği ve kuvvetli bağların kurulmasını sağlamak,

Kentsel konularla ilgilenen diğer kurumlarla ortaklıklar kurarak sağlık konusunun savunulmasında aktif rol oynamak.

KENTSEL İTTİFAK Urban Alliance

Kentsel sorunların çözülmesi ve kentlerin yenilenmesi amacıyla kentler ya da kuruluşlar arasında kurulan ittifaklardır. Bu çerçevede, kentteki kurum ve kuruluşlar, kanunlar, politikalar ve programlar değiştirilir.

Finansal kaynak olarak kamu ve özel sektör finans kuruluşları ya da Dünya Bankası gibi uluslararası organizasyonlardan destek sağlanmaktadır.

Aktörler arasında roller ve ilişkiler geliştirilirken en önemli konu, halk katılımının sağlanmasıdır.

1999 yılında UN-HABİTAT ve Dünya Bankası tarafından kurulan Kentsel İttifak (Cities Alliance), temel olarak 'Gecekonduşuz Kentler' vizyonunu gerçekleştirmek için çalışmalar yapmaktadır. İttifakın iki temel amacı bulunmaktadır. Bunlar;

- Yerel paydaşların katılımı ile kent için 'vizyon' çalışmaları yapmak, ekonomik başarıyı artırmak için yatırım ve eylem planları hazırlamak ve kentsel gelişim stratejileri üretmek,
- Kentsel ve bölgesel ölçekteki gecekondu alanlarını iyileştirmek, yaşam kalitesini artırmak, 2020 yılına kadar 100 milyon gecekonduyun yaşam koşullarını iyileştirmektir.

KENTTEN KENTE City to City (C2C)

Kentlerin ekonomik gelişmelerini sağlamak ve yarışabilirliklerini artırmak amacıyla çalışmaya başlayan City to City (C2C), Avrupa'daki kurumlar arası işbirliği ağı olarak tanımlanabilir.

Organizasyonun hedefi; Avrupa Birliği'ne üye ülkeler, bölgeler ve kurumlar arasında ortak çalışma becerisinin artırılmasıdır.

Çalışanların bilgi, beceri ve deneyimlerinin artırılması yoluyla değerlerinin de artırılmasını amaçlamaktadır (insan kaynağının geliştirilmesi gibi). Ayrıca, ekonomik kaynaklı göçler konusunda stratejiler üretmektedirler.

C2C'nin strateji çalışmaları şu konuları kapsamaktadır;

- İnsan kaynağının geliştirilmesi konusunda üye ülkeler arasında birlikte çalışma, ortaklık, bilgi ve deneyim transferi çalışmaları yapmak,
- Yerel ve bölgesel düzeyde Avrupa Birliği programlarını ve önceliklerini takip etmek,
- Yerel ve bölgesel ölçekte yönetim ve politika planlaması yapmak,
- Ortaklıklar yaratmak, proje üretmek ve kaynak bulmak konularında yerel ve bölgesel ölçekli kurumları desteklemek.

YAVAŞ ŞEHİR Cittaslow

Yavaş Şehir 1999 yılında İtalya'da başlamış bir şehircilik hareketidir. 1986'da başlayan geniş kapsamlı "yavaş" kültürel akımının bir parçasıdır. Amacı şehirlerin bütün hızını yavaşlatarak yaşam kalitesini yükseltmektir. Modern dünyanın en iyi yönlerini kabul ederek, ilerlemeyi ve değişimi dışlamadan, geleneğe ve kaliteye saygı duyan, eski usul üretim tekniklerini koruyan ve kullanan bir yaşam biçimi önerir. "Yavaş Şehir" hareketi modern hayatın acelesinden ve paniğinden uzak; ancak iletişim, ulaşım, üretim ve satış konularındaki modern fırsatları değerlendiren bir kent yaratmayı hedefler. Yaşamın insan zamanında akmasına izin vererek, hayatın tadını çıkarmak için gerekli altyapının sunulmasını sağlar.

Üyelik

Yavaş şehir birliğine üye olan belediyeler, vatandaşlarının sağlığına saygı gösteren, tüketim ürünlerinin ve yiyeceklerin gerçekliğine ve kalitesine önem veren, el işlerinin üretilmesini sağlayan, kültürel mirası koruyan ve kullanan, meydanlar, dükkânlar, kafeler, lokantalar, tiyatrolarla çeşitlilik sunan, mekânın ruhunu yaşatan, geleneklere saygılı, yavaş sakin bir yaşam biçiminin oluşturulması için çalışmaktadır.

İtalya'da başlayan hareket giderek dünyaya yayılmıştır. Beş tanesi Türkiye'de olmak üzere, dünya genelinde yaklaşık 150 şehir bu akıma katılmıştır. Yavaş Şehir, Yavaş Şehir Destekçisi ve Arkadaş Yavaş Şehir olmak üzere 3 üyelik biçimi bulunmaktadır. Ancak yalnızca 50.000 kişilik nüfusun altındaki kentler tam üye olabilmektedir. Tam üyelik için Yavaş Şehir hedeflerinin en az %50'sinin karşılanması ve uluslararası Yavaş Şehir ağına başvurulması gerekmektedir.

Amaçlar ve Stratejiler

- Hareketin ana amaçları aşağıdaki gibidir:
- Kentsel çevrede herkes için daha iyi bir yaşam sağlamak
- Şehirlerin yaşam kalitesini arttırmak
- Şehirlerin aynışmasına ve homojenleşmesine karşı olmak
- Çevreyi korumak
- Kültürel çeşitliliği ve her şehrin kendine has özgünlüğünü korumak
- Daha sağlıklı bir yaşam biçimi için esin kaynağı olmak

Her Yavaş Şehir'in erişmek zorunda olduğu 59 hedef ve ilke bulunmaktadır. Bu hedefler çevre, altyapı, teknoloji, misafirperverlik, farkındalık ve Yavaş Yemek projelerine destek gibi tematik alt başlıkların altında toplanmaktadır.

Yavaş Şehir olmak isteyen kentlerin ve Yavaş Şehir olan kentlerin bu statüleri devam ettirmek için bu 59 kriter çerçevesinde projeler geliştirmesi ve uygulaması gerekmektedir. Her kentin birbirinden farklı şartlara sahip olması nedeniyle Yavaş Şehir hedeflerinin çoğu genel kavramlardan oluşmaktadır. Her kent kendi özellikleri ve stratejisi kapsamında Yavaş Şehir kriterleri üzerinden yenilikçi projeler geliştirmektedir.

PAYLAŞAN KENTLER

Kentlerin ortak sorunlarını çözebilmeleri; bölgesel ve küresel işbirlikleri kurgulayarak yeniliklere erişmeleri, bilgi, birikim, bereket, beceri, yerel değerleri ve potansiyellerini paylaşmaları yoluyla sağlanabilecektir.

Kentler arası bilgi ve deneyim paylaşımı, ekonomik, kentsel ve sosyal gelişimi hızlandırmaktadır. Anadolu kentlerinin yakın çevreleri ve bölgeleri ile kuracakları işbirlikleri, küresel ve ulusal düzeyde bölgeyi çekici hale getirerek rekabet gücünü arttıracak, aynı zamanda yerel demokrasilerin gelişmesi ve yaşam kalitesinin yükseltilmesi sürecinde sorunların birlikte çözülmesini sağlayacaktır.

Kentlerin en büyük sorunu olan kentsel mekan kalitesi ve yaşam kalitesi riskleri, kentsel işbirlikleri ve koalisyonlar aracılığıyla azaltılabilecektir. Bu nedenle Anadolu kentleri, ekonomik, sosyal ve mekansal olarak güçlenmek amacıyla 'paylaşma' ortak paydası altında bir araya gelmelidirler.

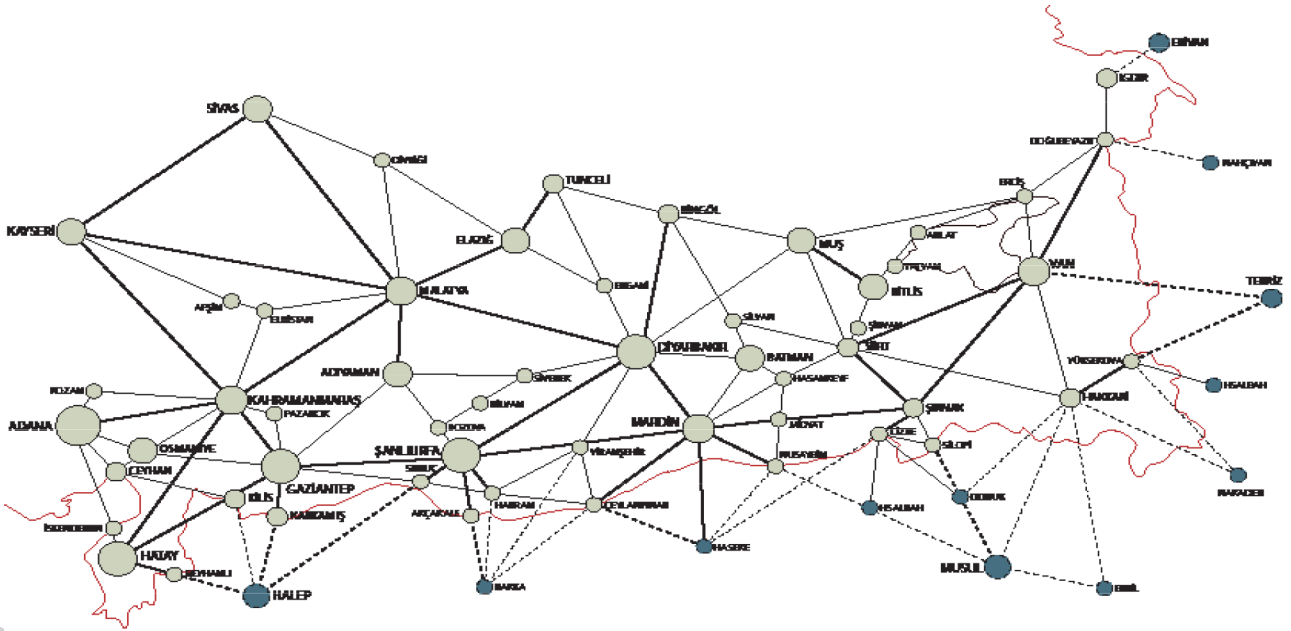
Paylaşma teması altında bir araya gelen Anadolu kentleri, işbirliği ve güç birliği ile nasıl daha sağlıklı kentlere dönüşür sorusunun cevaplanması için alt stratejiler belirlenmelidir.

Alt stratejilerin temelini; 'kentler arası işbirliği ve güç birliği ağları' oluşturmaktır. Bu ağlar, iletişimin güçlendirilmesi, fikir paylaşımı, deneyim transferi gibi konularda olabileceği gibi, proje, kaynak ve kapasite paylaşımı konularında da gerçekleştirilebilir.

'Paylaşan Kentler' yaklaşımı benimseyen kentlerin üç temel hedefi;

- Mekan ve yaşam kalitesinin artırılması,
- Ekonomik kalkınmanın sağlanması,
- Kültürel ve doğal mirasın korunması olmalıdır.

Bu amaçla kent yöneticileri bir araya gelerek 'Paylaşan Kentler İçin 10 Temel İlke' çerçevesinde 'paylaşma' ortak kavramı altında strateji, program ve projeler geliştirmeli, geniş katılımlı ortamlarda halk ile paylaşım sağlanmalıdır.

B

İPSALA NEREDE

Nüfus: 29.770

İlçe Merkezi: 8.802

Erkek Nüfus: 15.600

Kadın Nüfus: 14.170

Genç Nüfus (0-14): 4.932

Aktif Nüfus (15-64): 20.982

Yaşlı Nüfus (65+): 3.856

Çalışan Nüfusun Dağılımı

Tarım: % 76,42

Sanayi: % 4,49

Hizmetler: % 19,09

Sigortalı Çalışan Sayısı: 1.776

Yüzölçümü: 753 km²

Beldeleri: Esetçe, Kocahıdır, Sultan, İbriktepe, Hacı, Yeni Karpuzlu (Yeni belediyeye yasası ile birlikte Hacı, İbriktepe, Kocahıdır ve Sultan Belde Belediyeleri Kapanmaktadır.)

Köyleri: Ahırköy, Aliçöpehlivan, Balabancık, Hıdırköy, Karaağaç, Korucuköy, Koyuntepe, Kumdere, Küçük Doğanca, Paşaköy, Pazardere, Sarıcaali, Sarpdere, Tefikiye, Turpçular, Yapıldak

İşletme Sayısı: 295

Eğitim

Üniversite Mezunu: 799

Lise Mezunu: 3.334

SEGE 2011

872 İlçe Arasında Gelişmişlik Sırası:
415

Gelişmişlik Grubu: 3

Gelişmişlik Endeksi: -0,17208

Hâkim Olan İklim Türü:

Trakya Karasal İklimi

Komşu Yerleşim Yerleri: Meriç, Uzunköprü, Keşan, Enez, Yunanistan

TEMEL DEĞERLER

İpsala tarihi, kültürü, ekonomisi, konumu, toprakları, öz değerleri ve insanı ile nevi şahsına münhasır bir Trakya kentidir. İpsala'yı özel kılan, diğer Trakya ilçe ve merkezlerinden ayıran birçok etken bulunmaktadır. Bu özellikler İpsala'da yaşayanlar için alışlagelmiş, bilindik şeyler olarak algılandığı için, kent kendi potansiyeli ve kapasitesinin farkında değildir. İpsala'da tarımdan ticarete, tarımsal endüstriden hizmetlere kadar birçok kolda ülke çapında üretim yapmak ve ilçeyi bir merkez haline getirmek mümkündür. Önemli olan İpsalalının tam olarak nereye gitmek, ne yapmak istediğine karar verip; ortak bir amaç çerçevesinde sorumlu ve bilinçli bir şekilde hareket etmesidir. Bu başarıldığı takdirde İpsala Trakya'nın en gözde ilçesi, örnek bir kalkınma modeli olacaktır.

İpsala, Keşan ve Uzunköprü'den sonra Edirne'nin üçüncü büyük ilçesidir. Kuzeyden Meriç ve Uzunköprü, doğudan Keşan, güneyden Enez, batıdan ise Yunanistan'la komşu olan İpsala, Türkiye'de "çeltiğin anavatanı", "çeltik diyarı", "çeltiğin başkenti" gibi tabirlerle anılmaktadır. Bu tabirlerde Meriç nehri havzasının yığıldığı verimli alüvyon ovasının önemli bir bölümünün İpsala toprakları içerisinde yer alması işaret edilir. Türkiye ile Yunanistan sınırını çizen Meriç nehri etkisinde bulunan ve yaklaşık olarak 170 km'lik bir hattı oluşturan bu verimli ova, İpsala'yı Türkiye çeltik üretiminin bir numarası haline getirmiştir. Ülke çeltiğinin yaklaşık olarak %36'sı İpsala'da yetiştirilmekte ve bunun büyük bölümü de yine burada işlenmektedir. Tarıma dönük sanayinin varlığı ve kapasitesi İpsala'yı farklı kılan bir ekonomi alanı olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda ilçede bulunan çeltik, et, çim, sera, kurbağa bacağı ve hayvan yemi tesisleri dikkatle ele alınması gereken işletmelerdir.

İpsala'nın bir diğer özelliği de Türkiye'nin Yunanistan'a açılan üç sınır kapısından (İpsala, Kapıkule, Pazarkule) birine ev sahipliği yapmasıdır. İpsala sınır

kapısı İstanbul-Kınalı-Tekirdağ-Keşan hattı üzerinde bulunan E-84 veya D-110 diye bilinen yolun sonunda bulunmaktadır. İpsala sınır kapısı ve gümrüğü, Yunanistan ve Türkiye'yi birbirine bağlayan İpsala köprüsü bitişiğinde 1956 yılında 11.000 metre karelik bir alan üzerine kurulmuştur. Ancak kapasitenin yetersiz kaldığı ilerleyen süreçte kapı yap-işlet-devret modeli ile yenilenmiş, 105.000 metre karelik bir alan üzerinde yeniden inşa edilmiştir. 2002 yılında hizmete giren gümrük, hâlihazırda ülkemizin Avrupa'ya açılan en modern ve tertipli sınır kapısı olma özelliğini taşımaktadır. Güney Avrupa'dan gelen vatandaşlarımızın özellikle tercih ettiği kapı, 2012 yılı itibarıyla net olarak 1.638.306 kişinin girip çıktığı yoğun bir trafiğe sahiptir. Zamanla 2 milyona yaklaşacak olan bu rakam, İpsala'nın elinden bulundurduğu ticaret ve hizmetler potansiyelinin önemli bir göstergesidir.

Toplam arazi varlığının %7,19'unun mera ve otlak alanı (5.292 ha) olan İpsala, tarımın yanı sıra hayvancılık alanında da iddialı olmaya aday bir ilçedir. İlçede 2012 yılı itibarıyla 25.330 küçük ve büyükbaş hayvan bulunmaktadır. Bu hayvan varlığı Edirne il geneline vurulduğunda İpsala, Keşan, Uzunköprü ve Enez'den sonra dördüncü büyük merkez olarak göze çarpmaktadır.

Bahsi geçen ana akım ekonomik aktivitelerin yanı sıra İpsala; turizm, eğitim, bağcılık, meyvecilik, avcılık ve finans gibi alanlarda da titizlikle değerlendirilmesi gereken potansiyele sahiptir.

SOSYAL VE KÜLTÜREL DEĞERLER

- » İpsala Çeltik ve Kültür ve Sanat Festivali (2013 yılında 14.sü düzenlenecek olan geleneksel hale gelmiş bir festival)
- » Aliço Pehlivan Güreşleri
- » Koyuntepe'de tarihi sunak
- » Tekkebayırın'da Osmanlı mezarları
- » Tarihi hamam ve su kemerleri
- » Trak mezarları
- » Yel değirmeni kalıntıları
- » Alaca Mustafa Paşa Camii
- » İlçenin Osmanlı döneminde önemli bir at yetiştirme bölgesi olması
- » Birçok Kalkınma Ajansı ve AB işbirliği projesi ve üstün proje yazma kapasitesi (Temiz Köyüm, Geleneksel El Sanatları ve Gelenekler Projesi...)
- » Son dönemlerde kaymakamlık ve belediye eliyle yoğun bir şekilde icra edilen sosyal, kültürel, sanatsal ve eğitsel faaliyetler. (Spor müsabakaları, şenlikler, çevreye duyarlılık kampanyaları, yetişkin eğitimi kursları vb.)
- » Bölge halkı, kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasındaki uyum
- » Kozmopolit bir demografik yapı; İlçede Roman vatandaşların yaşaması
- » Güçlü ve aktif bir meslek yüksek okulunun bulunması

DOĞAL DEĞERLER

- » Gala gölü milli parkı (tatlı ve tuzlu su bataklıkları, geniş sazlıkları, gölleri, lagünleri ile çok çeşitli bir doğal hayat eko sistemine sahip özel alan)
- » Çeltik
- » Kurbağa (su bülbülü)
- » Verimli topraklarıyla İpsala ovası
- » Meriç ve Ergene nehirleri
- » Yüksek oranda yer altı suyu kaynakları ve içme suyu potansiyeli
- » Meralar
- » Rüzgâr enerji potansiyeli
- » Düzlük arazi yapısı
- » Tarım açısından uygun iklim şartları (yağmurlu ve ani sıcaklık geçişlerinin olmaması)

EKONOMİK DEĞERLER

- » Çeltik (beyaz, siyah, kepekli ve kokulu çeltik çeşitleri)
- » Çeltik, un, yağ, yem, et, çim, su ürünleri gibi alanlarda birçok sanayi kuruluşu
- » Verimli tarım arazileri
- » Sınır kapısı ve gümrük
- » Lojistik olarak stratejik konumun önemi
- » Tarımda yüksek teknolojiye dayalı üretim
- » Güçlü özel sektör
- » Seracılık
- » Kurbağa bacağı ihracatı
- » Bağcılık
- » Güçlü ve organize sulama, tarımsal kalkınma ve su ürünleri kooperatifleri
- » Buğday, ayçiçeği, arpa, mısır, tritikale gibi tarla bitkileri üretim potansiyeli
- » Ceviz, badem, domates, salatalık gibi alternatif katma değerli ürün üretim potansiyeli
- » Hayvancılık
- » Rüzgâr enerjisi
- » Bol su kaynakları
- » Turizm (av turizmi ve alternatif turizm faaliyetleri)
- » Meslek yüksek okulu
- » Yüksek mevduat birikimi

FARK YARATAN DEĞERLER

- » Çeltik ve çeşitleri
- » Sınır kapısı ve gümrük
- » Lojistik konum
- » İpsala ovası
- » Meriç nehri
- » Meslek yüksek okulu
- » Tarımda ileri teknoloji
- » Gala gölü
- » Kurbağa bacağı
- » Nispeten gelişmiş sosyal hayat
- » Güçlü basın
- » Güçlü özel sektör

TEMEL SORUNLAR

Çalışmaya katılan resmi kurum ve kuruluş temsilcileri, sivil toplum örgütlerinden gelenler, akademisyenler ve vatandaşlar sorunları dile getirirken ya kurumlarının görüşlerini ya da kendi bireysel düşüncelerini paylaşmışlardır. Bu bağlamda kayda alınan konuşmalar sonucunda vatandaşların gözünden ilçenin temel sorun alanları tespit edilmeye çalışılmıştır. Maddeler arasındaki sıralama katılımcıların sorunları dile getiriş sıralamasına denk tutulmaya çalışılmıştır. Yoksa sorunların önem derecesi veya aciliyeti üzerinde bir mütalaa yapılmamıştır.

- » Sınır kapısının yeterince verimli kullanılamaması
- » Tarımsal üretimde çeşitliliğin az olması. Her şeyin çeltiğe endekslenmesi
- » Kentlilik bilincinin düşük olması
- » Altyapı eksiklikleri. Yağmur zamanlarında belli yerlerde su taşmalarının olması
- » Ergene kirliliği
- » Meriç nehrinin de yavaş yavaş kirlenmesi
- » İlçenin görüntü ve kentsel vitrin sorunu: Çarpık bir görüntü hâkim
- » Köylerde kanalizasyon altyapısının eksik olması
- » Hasat sonrası anız yakılması
- » Hayvancılık potansiyelinin değerlendirilememesi
- » Göç
- » Küçük sanayi sitesinin yerinin uygun olmaması
- » Çeltik üretiminde aşırı ilaç ve gübre kullanımı, dolayısıyla toprak ve sudaki dengenin bozulması
- » İpsala'da kazanılan paranın Keşan'da harcanması
- » Avcılığın yeterince değerlendirilememesi
- » İlçenin anayola yakın değil de anayolun bir kaç kilometre kuzeyine konumlandırılmış olması
- » Tayin olan kamu görevlilerinin ilçede çok kalmak istememeleri
- » İpsalalı iş adamlarının İpsala'da yatırım yapmaması

- » Yüksek tarımsal girdi maliyetleri
- » Pirinçte markalaşmanın sağlanamaması
- » Halkın çevre bilincinin eksik olması
- » Toprakların verimimin zamanla azalması
- » Sivrisinek
- » Uçakla ilaçlamanın diğer ürünlere ve toprağa verdiği zarar
- » Tarımda bilinçsizlik
- » Çeltik hastalıkları
- » Çeltikçe yüksek icar bedelleri
- » Çeltikte düşük taban fiyatlandırması
- » Çiftçilerin bankalara ve Tredaş'a olan borçları
- » Hayvan hırsızlığı
- » İlçede yerleşim yerleri arasında yolların bozuk olması

TEMEL FIRSATLAR

İpsala'nın farklılıklarını ortaya çıkaracak; doğal, kültürel ve tarihi değerleri, turizm, bitkisel üretim ve yerel kalkınma potansiyelleri tartışılmıştır.

- » Pirinçte üretim miktarı ve kalitesiyle rakipsiz olması; Türkiye'nin pirinç üretiminin yaklaşık olarak %36'sı ve İpsala pirincinin yüksek kalitesi
- » Pirinçte mamul çeşitliliği
- » Gala gölü milli parkı ve burada yapılabilecek turizm çeşitleri
- » Yenilenebilir enerji
- » Modern sınır kapısı ve gümrük
- » 2 milyona yakın insanın gelip geçtiği yolun ilçenin hemen yanında olması
- » Sınır ötesi AB programları
- » Çeltik artıklarının (kavuz ve sapın) sanayide kullanılabilir olması
- » Meriç nehri ve İpsala ovasının verimli toprakları
- » TOKİ vasıtası ile yapılan konut alanları ve kentsel dönüşüm
- » Meslek yüksek okulu (Elektronik teknolojisi, dış ticaret ve pazarlama programlarında 900 öğrencinin eğitim-öğretim alması)
- » Meslek yüksek okulunun yeni binası, ilçe için kazanım olan bilimsel ve sosyal alanları (Laboratuar, toplantı salonu, kantin, halı saha, spor alanı vb.)
- » Yenilenen Enez-İpsala karayolu
- » Toprak toplulaştırma faaliyeti

- » Yunanlıların alışveriş için ilçeye gelmeleri; bir nevi alışveriş turizmi
- » Güvenli bir sosyal yapı, suç oranların az olması
- » Romanların toplum içinde uyumlu entegrasyonu ve tüm farklı gruplar arasındaki hoşgörü atmosferi
- » Etkin basın ve yayın kuruluşları
- » Güçlü STK'ların bulunması
- » Belediye ve kaymakamlık arasında sağlanan uyum ve eşgüdümlü çalışma ortamı
- » Yeni sulama projelerin hayat geçmiş olması ve özel ürün arazi miktarındaki artış
- » Çiftçilerin bilinçlenmesi için Trakya Tarımsal Araştırmalar Enstitüsünün varlığı
- » Seracılığın ve bağcılığın gelişmesi
- » Diğer Trakya ilçelerine göre İpsala Belediyesi'nin ekonomik olarak güçlü olması (Belediye'ye ait 9 bin dekar çeltik arazisinin bulunması)
- » Tarımsal sanayinin güçlü olması
- » Sermaye birikimi

5 KRİTİK SORUN

- » Kirlenme
- » Göç ve nüfus azalması
- » Çeltiğin eski cazibesini kaybetmeye başlaması
- » Kentsel görüntü kirliliği
- » Sınır kapısından yeteri kadar faydalanılamaması

5 KRİTİK FIRSAT

- » Çeltikte çeşitlilik
- » Çeltikçe markalaşma ve pazarlama
- » Sınır kapısı
- » Tarımsal sanayi
- » Yüksek sermaye birikimi

C

STRATEJİK ANALİZLER (B.E.K. ANALİZİ)

Kamu sektörü, özel sektör ve sivil toplum örgütü temsilcilerinden oluşan çalıştay katılımcıları ile;

- **B**eklenti,
- **E** (Ekoloji, Ekonomi, Eşitlik, Etkin Olma, Elde Edilebilirlik, Entegrasyon)
- **K** (Kimlik, Koruma, Kapasite, Kaynak, Katılım, Kurgu)

BEK Analizi yapılarak, geleceğe yönelik potansiyeller ve dinamikler tartışılmıştır.

BEKLENTİ ANALİZİ

Çalıştay katılımcıları;

- **Sivil Toplum**
- **Kamu Sektörü**
- **Özel Sektör**

Kategorileri altında, birbirlerinden beklentileri ve sorunları dile getirmişlerdir.

SİVİL TOPLUMUN BEKLENTİLERİ

Muhtarlar, yerel yönetim temsilcileri ve basın kuruluşları temsilcileri özel ve kamu sektöründen beklentileri ile İpsala'nın geleceğine ilişkin görüşlerini işbirliği, halkın bilinçlendirilmesi ve ekonomik kalkınma konuları başta olmak üzere dile getirmişlerdir.

Sivil Toplumun Kamu Sektöründen ve Özel Sektörden Beklentileri

- » Kaymakamlık ve belediye tüm kurumlara örnek olmalı, çünkü STK faaliyetlerine çok duyarlılar.
- » Kentte romanlar ve engelliler gibi dezavantajlı kesimlere yönelik faaliyetler devam ettirilmeli.
- » Özel sektör, yaşlı bakım evi, park, düğün salonu, yol, parke taşı gibi sosyal hizmet alanlarının yapımında belediyeye yardımcı olmalı, burada kazandığını burada harcamalı.
- » Gala gölü, tarım arazileri ve doğal alanlar kirlilikten korunmalı. Koruma konusunda üreticiler hassas; kamu görevlileri de takipçi olmalı.
- » İlçe merkezinde kadınlara yönelik sosyal aktivite alanları yaygınlaştırılmalı.
- » Belediye altyapı sorunların en kısa zamanda çözmeli, kanalizasyon projesi sonuçlandırılmalı.
- » Özel sektör festival ve benzeri aktivitelerin (turnuva, şampiyona, yarışma, toplantı, eğitim vb.) finansmanında sponsor olarak yer almaya meyilli olmalı.
- » Park ve bahçe alanları genişletilmeli.
- » İlçenin yanı başından geçen İran doğalgaz boru hattından, ilçenin kullanımı için mümkünse doğalgaz alımı sağlanmalı. Böylece refah seviyesi arttırılmalı.
- » İlçenin cazibesi arttırılmalı, göç engellenmeli.
- » Adliye sarayı yapılmalı; bu sayede Enezliler de buraya gelirler.

KAMU SEKTÖRÜNÜN BEKLENTİLERİ

Kamu kurumları temsilcileri, İpsala'nın geleceği için önemli beklenti, görüş, ve önerileri halkın birlikte iş yapabilme, aktif katılım ile kentin sorunlarına çözüm bulma ve kente sahip çıkma yetisinin geliştirilmesi etrafında yoğunlaşmıştır.

Kamu Sektörünün Özel Sektör ve Sivil Toplumdan Beklentileri

- » Pirinçte çeşitliliğe yatırım yapılmalı.
- » Alternatif pirinç ürünleri geliştirilmeli. (Siyah ve kokulu pirinç)
- » Pirinç üreticileri ve sanayicileri ortak hareket etmeli, markalaşma ve pazarlama konusunda iş birliği yapılmalı.
- » Özel sektör sadece çeltik işleme değil, onu paketleme ve piyasaya sürme konusunda da yatırım yapılmalı.
- » Sanayi esnafı taşınma konusunda iradelerini ortaya koymalı.
- » Müteşebbisler daha cesur olmalı.
- » Çarşamba pazarının Pazar gününe alınması konusunda kamuoyu oluşturulmalı.
- » Halk bilgilendirme toplantılarına gereken ilgiyi göstermeli.
- » İpsala-İstanbul yolu boyunca AVM ve benzeri tarz nezih alışveriş merkezlerinin açılmasında yatırımcılar ön ayak olmalı.
- » Kazanılan para yine İpsala'da harcanmalı.
- » Dükkânlar ve esnaf vitrinini düzeltmeli, belediyenin belirlediği sınırlar dışına taşmamalı, hak ihlali yapmamalı.
- » Halk (özellikle ev hanımları) küllerini ve çöplerini ortalığa atmamalı.
- » TOKİ evlerine yerleştirilen Roman vatandaşlar evleri gerektiği gibi kullanılmalı.
- » Basın ve sivil toplum kuruluşları kamu kesimi ile sürekli diyalog halinde olmalı.
- » Özel sektör yeni tarımsal ürünler konusunda açık görüşlü olmalı. Bunları denemeli.
- » Hayvancılık alanında toplulaştırma benzeri organize işler yapılmalı. Maliyetler düşmeli karlar artmalı. Vatandaş buna destekleyici olmalı.
- » Halk arazi toplulaştırması politikasının önemini anlamalı. Bireysel çıkarını ön plana çıkarmamalı.
- » Vatandaş, AB ve Kalkınma Ajansı projelerine sahip çıkmalı. Proje ekipmanlarına zarar vermemeli.
- » Belediye'den yıllık arazi kiralayanlar, ihale şartlarına riayet etmeli.

ÖZEL SEKTÖRÜN BEKLENTİLERİ

Özel sektör temsilcileri, beklenti ve önerilerini İpsala'da özel sektörün desteklenmesi ile işgücü arzının ve niteliğinin artırılması üzerine yoğunlaşmışlardır.

Özel Sektörün Kamu Sektöründen ve Sivil Toplumdan Beklentileri

- » Pirincin markalaşması ve tanıtımı konusunda belediye ve kaymakamlık ön ayak olmalı.
- » Çeltik ekicilerinin elektrik sorunu halledilmeli. Elektrik borçlarının faizsiz olarak taksitlendirilmesi sağlanmalı.
- » Uçakla ilaçlama konusun her yıl bir mücadele olmaktan çıkartılmalı, kontroller yapılarak bu işin önü açılmalı.
- » Ziraat alanında bir meslek lisesi veya bir fakülte açılmalı; çiftçiye ürün ve toprak analizi konusunda bilimsel destek verilmeli, ilaç cinsleri konusunda çiftçinin yeni ürünleri takibi sağlanmalı.
- » Hacı-İpsala yolu yapılmalı. Yol olmadığı için Hacılar sakinleri ihtiyaçlarını gidermek için Keşan'a gidiyorlar.
- » Enez-İpsala yoluna benzer şekilde, Uzunköprü ve Edirne yolları da ıslah edilmeli.
- » Mazot ve gübre destekleri artırılmalı.
- » İlçede çalışan kamu temsilcileri burada oturmalı ve ilçeden alışveriş yapmalı. İlçeye sahip çıkılmalı. Bu konuda kaymakamlık bir kampanya başlatmalı.
- » Konut ve konaklama imkânları artırılmalı.
- » Yol kenarına yapılacak olan yatırımlar için Belediye imar planları ve ruhsat işlerinde kolaylıklar sağlanmalı.
- » Sınır ötesi ile işbirliği ve ticaret alanında kamu yol gösterici ve kolaylaştırıcı olmalı.
- » Rüzgâr enerjisi potansiyeli hayata geçirilmeli.
- » Çeltik müzesi oluşturulabilir.

6E ANALİZİ

İpsala'nın geleceğinin kurgulanması için sürdürülebilir kalkınmanın temel bileşenleri Ekoloji, Ekonomi, Eşitlik ile yapılabılır kılmanın temel bileşenleri olan Etkin Olma, Elde Edilebilirlik ve Entegrasyon katılımcılar tarafından derinlemesine tartışılarak;

- Değerler,
- Riskler,
- Farklılıklar,
- Potansiyeller,
- İşbirliği,
- Katılım

vb temel konularda sorunlar ve fırsatlar tartışılmış, geleceğe ilişkin öneriler geliştirilmiştir.

İpsala'da ekonomiyi ele alırken birkaç başlık açmakta yarar var. Ana ekonomik faaliyet alanları üzerinden konuya bakıldığında İpsala, tarım/tarımsal sanayi ve hayvancılık, ticaret hacmi ve hizmetler gibi başlıklarda ele alınabilir.

Tarım ve Hayvancılık

İpsala'da tarım denilince ilk bakılması gereken ürün çeltiktir. 2011 rakamlarına göre İpsala'da 20.836 ha'lık bir arazide ekim yapılmış, ortalama dönüm başına 900 kilogram ile toplam 187.520 ton çeltik üretilmiştir. 2011 yılı Türkiye çeltik üretiminin 516.000 ton olduğu düşünülürse, İpsala'nın yıllık üretimdeki payı %36 gibi ciddi bir rakam olarak ortaya çıkmaktadır. Bu ülke genelinde olağanüstü bir durum, İpsala için eşsiz bir avantajdır. İpsala bu üretim miktarına ek olarak, pirinçteki kalitesi ile de ön sıradadır. İpsala pirincinin piyasada tercih edilen bir tür olması, ilçenin rekabet gücünü olumlu etkilemektedir. Ancak son dönemlerde ortaya çıkan girdi maliyet artışı ve taban fiyat düşüklükleri ile pirinç eski karlılığından uzaklaşmıştır. Bu konunun uzun uzun anlatılması gereken yönleri vardır. Burada bilinçsiz ilaç kullanımından ulusal tarım politikalarına; pirincin sağlık açısından son yıllarda edindiği olumsuz izlenimden İpsalalı üreticinin iş birliği yapamamasına kadar birçok sebep sayılabilir, ancak çözüm odaklı bir şekilde konuyu ele almak gerekmektedir.

Çeltiğin anavatanı olarak kabul edilen İpsala, bu işten çok daha fazla para kazanabilir. Şuan piyasada ortalama özellikler dikkate alındığı vakit çeltiğin alım fiyatı 1150 ile 1250 arasında değişmektedir. Bu çeltiğin ham halidir. Markette rafta bir kilogram pirincin fiyatı ise 7 TL ile 10 TL arasında değişmektedir. Önemli olan bu aradaki 6 TL'den 9 TL'ye kadar çıkan farkın kimde kaldığıdır. İpsala, güncel çeltik sorununu aslında bu fark üzerindeki payını arttırdığı ölçüde çözmüş olacaktır. Üretim ve işleme kollarında söz sahibi olan İlçe, ne yazık ki pazarlama ve ürünün nihai kullanıcıya ulaştırılması noktalarında adeta yoktur. İpsalalı büyük çeltik üreticilerinin ortak hareket ederek çözmeleri gereken konu paketleme, markalaşma ve pazarlama olmalıdır. Bunun için pirinç tanıtım ofisi kurulabilir. Ortak reklam ve pazarlama faaliyetleri profesyonel firmalara verilebilir veya üreticiler büyük market zincirleri ile kendileri anlaşabilir.

Çalıştay esnasında bu tarz faaliyetlerin en büyük handikabının Ergene kirliliğinin oluşturabileceği olumsuz bir imajın markanın marka değerine büyük zararlar vermesinin olabileceği konuşulmuştur, ancak son iki yıldır faaliyette olan Ergene Koruma Eylem Planı çerçevesinde siyasi irade bu sorun çözmek için önemli bir inisiyatif ortaya koymuştur. Trendi takip etmek adına İpsalalı çeltikçi bu gelişmeye paralel hareket etmeli ve zamanın ruhunu asla kaçırmamalıdır. Bölge eylem planı ve onun yaratacağı olumlu hava İpsalalı çeltikçi için eşsiz bir fırsat yaratacaktır.

Klasik çeltik üretiminin yanı sıra İpsala'da kokulu pirinç olarak tabir edilen Jasmine türü, kepekli pirinç ve siyah pirinç üretimi hareketlenmeye başlamıştır. Bu ürün çeşitleri klasik olana göre iki üç kat daha fazla katma değer yaratmaktadır. Daha halkta bu bilinç oluşmamışken, İpsala tüm köşe başlarını tutmalı, yeni trende hazırlıklı olmalıdır. Bu çalışmalar için, bir dönem fındıkta olduğu gibi halkta bilinçlendirme kampanyaları düzenlenebilir. Reklamlar tertip edilebilir. Buraya harcanacak bütçenin uzun vadede ilçeye geri dönüşü çok olumlu olacaktır. Bu işleri takip etmesi için İlçe çeltik komisyonu bünyesinde bir beyin fırtınası yapılmalı, yerel halkın da desteğini alarak harekete geçilmelidir.

Çeltik dışında İpsala'da seracılık yapılmaktadır. Çalıştay katılımcıları tarafından ifade edilen rakama göre 12 adet serada hâlihazırda domates ve diğer sebzeler üretilmekte, yüksek teknolojlili sistemler takip edilmektedir. Örneğin GLS firması tarafından topraksız domates üretimlerine başlanmıştır. Yaklaşık 6 bin metre karelik alanda kurulan modern seradan elde edilen ürünler ihraç edilmektedir. Ayrıca İpsala'da bağcılık da yapılmaktadır. Örneğin 2011 yılı ikinci döneminde toplam 880 ton sofralık ve şaraplık üzüm İpsala'da (Sarpdere) üretilmiştir. Tarımsal sanayi olarak kayıtlara geçen birçok çeltik, un, yağ, et, kurbağa, çim ve yem fabrikası İpsala'da üretimine devam etmektedir. İlçe bu alanda önemli bir ekonomik büyüklüğe sahiptir.

İpsala'da göçü engelleyebilecek karlı alanlardan birisi de hayvancılıktır. Çalıştay'da hayvancılık konusunda ifade edilen en kritik çözümlerden birisi maliyet girdilerini önemli ölçüde düşüren, kaliteyi arttıran ve verimi yükselten "ortak ağıl" sistemli hayvan toplulaştırma projesidir. Amaç: altyapısı tertipli, ıslah edilmiş bir alanda tüm köyün veya belli köylerin hayvanlarının bir araya getirilerek bakılması; sistemin devamı için köylülere ortaklık veya kar payı şeklinde cari ve düzenli bir geri dönüşün sağlanması ve maliyetlerin minimuma çekilerek ortak ürün elde etme imkânının geliştirilmesidir. Bu sistem bir şirket veya kooperatif üzerinden yürüyebilir. Ya da başka bir model de önerilebilir, ancak hayvancılığın bir hobi gibi değil de, profesyonel bir faaliyet olarak yapılabilmesi için söz konusu model elzem gözükmemektedir.

Ticaret ve Hizmetler

İpsala ticaretin gelecek vaat ettiği bir ilçedir. Ancak bu vaat sadece doğru yatırımların doğru yerlere yapılmasıyla gerçekleşebilir. 2012 yılı içerisinde 1.638.306 yerli ve yabancı İpsala'nın sadece birkaç kilometre yanında bulunan hudut yolundan geçmiştir. Kısa bir matematik hesabı yapıldığında şöyle bir rakama ulaşmak mümkündür. Söz konusu rakam ikiye bölünürse -sadece sınırdan gelenleri ele alalım- tahminen 850 bin kişi yapar. Bunlardan 350 bin tanesi İpsala'ya uğramadan geçse, geriye kalan 500 bin kişi yol kenarında bulunan bir dükkân, büfe veya AVM' de kişi başı 10 EURO harcasa, toplam rakam 5 milyon EURO yapmaktadır. Güncel kurdan bu rakam yaklaşık olarak 12 milyon TL'ye tekabül eder. En minimum değerler dikkate alınarak hesaplanan bu rakam yılda İpsala'nın kasasına girmesi gereken bir hacmi ifade etmek için açıklayıcı olabilir. Bu bir fırsattır ve bu fırsatı yakalamak tamamen İpsalalı yatırımcıların elindedir. Yol boyunca konuşlanması

gereken cazibe alanları, mağazalar, restoranlar yoldan geçenler için bir dinlenme noktası olabilir. Eğer plan iyi kurgulanırsa bu tarz alanların cazip hale gelmemesi mümkün gözükmemektedir.

İpsala, hizmetler sektöründe var olan vizyonunun önemli bir bölümünü 2002-2003 eğitim yılında kurulan meslek yüksek okuluna borçludur. Hâlihazırda modern bir tesis üzerinde bulunan ve 900'e yakın öğrenciye ev sahipliği yapan okul, İpsala'nın eğitim ve hizmet sektörü alanında ufkunu açmaktadır. Sosyal yaşam alanları, öğrencilerin aktif faaliyetleri ve okul içerisinde bulunan nitelikli bölümlerle İMYO, ilçe için bir velinimettir. Var olan bölümlere ek olarak yeni bölüm açtırmak için İpsala Kaymakamlığı ve Belediye Başkanlığı'nın Trakya Üniversitesi Rektörlüğü nezdinde girişimleri devam etmektedir.

İpsala'da av turizmi, kuş gözlemciliği ve alışveriş turizmi olmak üç çeşit turizm yapmak mümkündür. Bu alanlara yatırım yapıldığı takdirde ciddi gelirler elde edilmesi içten bile değildir. Gala gölü ve etrafında kuş gözlemciliği ve av turizmi için oldukça elverişli bir fauna ve flora bulunmaktadır. Alışveriş için Yunanistan'dan günü birlik gelen ziyaretçilere kaliteli sunum yapıldığı takdirde gelirler artacaktır.

Gala Gölü Milli Parkı

Milli park Güney yakası Enez, kuzey yakası da İpsala'ya ait olan geniş bir habitatı kapsamaktadır. Bu alan üzerinde lagün gölleri, düzlük araziler, sazlıklar, ormanlar ve bataklıklarla birlikte 163 çeşit kuş türü bulunmaktadır. Ayrıca Gala gölünde 16 çeşit farklı balık yaşamını devam ettirmektedir. Bu kuşların bir bölümü yaz göçmeni, bir bölümü ise kış göçmenidir. Gala gölünün tarımsal faaliyet ve insan müdahalesinden olumsuz etkilenmemesi için özel önlemler alınmaktadır.

İpsala Ovası

Meriç'in akış yönü istikametinde İpsala'dan güneye doğru Enez sınırına kadar devam eden ova çeltik için elverişli tarım alanlarını ve geniş düzlükleri içermektedir. Ovanın yükseltisi deniz seviyesine; yer altı suyunun da yüzeye yakın olması çeltik ekimi için ovayı biçilmiş kaftan haline getirmiştir. Ayrıca Meriç nehrinin su potansiyeli su isteyen bir ürün olan çeltik için adeta bölge insanını "mecbur" bırakmaktadır. Ancak son yıllarda aşırı zirai ilaç kullanıma paralel olarak İpsala ovası topraklarının kimyasal değişimlere uğradığı ve eski verimli halinden uzaklaştığı iddia edilmektedir. Bu iddianın doğrulandığı çeşitli bilimsel araştırmalara rastlamak mümkündür. Doğal dengenin korunması ve sürdürülebilir bir tarımsal üretim için ilaç kullanımı ve ilaçlama yöntemleri ile ilgili olarak önemli kontrollere gidilmesi söz konusu olabilir.

Ergene Kirliliği

İpsala'da hayatın birçok alanını etkileyen konulardan birisi de Ergene nehrinin ağır kirliliğidir. Ergene'nin kirlenmesinde hiç payı olmayan, ama bunun sıkıntısını en çok çeken ilçe olarak İpsala'yı göstermek yanlış olmayacaktır. Çorlu-Çerkezköy-Lüleburgaz Aksı üzerinde bulunan sanayi kuruluşlarının atıklarını alarak Meriç'le Meriç ilçesi sınırları içinde birleşen kirliliği Ergene, barındırdığı kimyasal ve biyolojik atıklarla İpsala'daki tarım ve çevreyi tehdit etmektedir. Son yıllarda devreye sokulan "Ergene Koruma Eylem Planı", bu problemin çözülmesinde kritik bir adım olarak görülmektedir.

EŞİTLİK

Sosyal Eşitlik

Çalıştay katılımcıları tarafından ifade edilen bilgiler ışığında ilçe genelinde sosyal ve kültürel anlamda eşitliği, dolayısıyla hakkaniyeti bozacak bir şikâyet dile getirilmemiştir. Roman vatandaşların bulunduğu ilçede, herhangi bir etnik, kültürel veya sosyal eşitsizlik olduğunu iddia etmek mümkün değildir. Aksine hem belediye hem de kaymakamlık eliyle, Roman vatandaşlar için önemli projeler ve sosyal entegrasyon aktiviteleri icra edilmektedir. Örneğin TOKİ tarafında inşa edilen 192 adet sosyal konut 2012 yılında Roman vatandaşlara çok cüzi ödeme imkânları ile teslim edilmiştir. Bu projenin devamı olan 176 konutluk proje için ise çalışmalar başlamıştır.

İlçede kadınlar aktif ve katılımcıdır. Kadınların sosyal hayatın içerisinde yaygın olarak yer alması kadın-erkek eşitliği konusunda ilçeye değer kazandırmaktadır. Eşit katılım ve eşit söz hakkı açısından önemli sonuçları olan bu durum, kamu ve sivil toplumun çalışmaları sayesinde daha da geliştirilebilir.

İktisadi Eşitlik

Ekonomik olarak İpsala, çok farklı değişkenlerin yer aldığı küçük görünümü, ama büyük dinamikleri içerisinde barındıran ilginç bir şehirdir. İpsala'da birçok bankanın şubesi mevcuttur. Bunda ilçedeki ciddi mevduat birikimi ve nakit akışı etkili olmaktadır. Bu durumun sebebi ise geniş tarım alanlarına ekilen çeltiktir. 200 bin tona yakın çeltik, kabaca 200 milyon TL'ye denk gelmektedir. İpsala gibi küçük bir ilçede sadece çeltikten gelen ve piyasada dönen para 200 milyon TL olunca, haliyle düşük gelirli ile zengin arasındaki uçurum nispeten daha yüksek olmaktadır. İpsala'da en modern tarım aletlerini, traktörleri, jeepleri görmek mümkündür. Bununla beraber kendine ait sınırlı bir arazide küçük ölçekli üretim yapan ve kısıtlı yaşam koşullarında hayatını devam ettiren köylüleri de görmek mümkündür. Bu noktada kamu kesimi ve sivil toplumun sosyal sınıflar arasında ortaya çıkabilecek sıkıntıları bertaraf etmesi için çeşitli politikaları devreye sokması gerekmektedir. Örneğin sosyal yardımlaşma arttırılabilir, fakir öğrencilere burs verilmesi; ortak alanların ıslah edilmesi için sponsorluk, vakıflaşma çalışmalarına başvurulabilir.

ETKİN OLMA

Etkin Yönetim

İpsala'da benzersiz bir etkin yönetim anlayışına rastlanmıştır. Çalıştay katılımcıları tarafından özellikle kaymakamlık ekseninde ciddi bir hizmet akışına muhatap oldukları; vatandaş memnuniyetinin gerek kaymakamın şahsında gerek de kurumun tamamında had safhada olduğu söylenmiştir. Bu, ilçe için büyük bir değerdir.

Aynı şekilde vizyon sahibi bir kaymakam ve belediye başkanı, ilçenin etkin yönetimi için şanstır. Bu anlamda İpsala Belediyesi ve Kaymakamlığı'nın yürüttüğü faaliyetler (Temiz Köyüm Projesi, Çeltik Kültür ve Sanat Festivali vb.) birçok yerel yönetime örnek olmalıdır.

Etkin Tanıtım

İpsala turistik değerleri ve pirinci ile etkin tanıtımı fazlasıyla hak etmektedir. İpsalalı iş adamlarının ortaklaşa yürütecekleri etkin bir tanıtım faaliyeti ile İpsala pirinç başkenti olduğunu tüm Türkiye'ye duyurabilir. Peki, bu neyi değiştirecektir? Bir ürünle özdeşleşen kentlerin o ürün üzerinden kazandıkları katma değer her zaman daha fazla olmuştur; kayısı-Malatya örneği gibi. Hepimiz kayısı dendiğinde Malatya'yı aklımıza getiriyoruz ve Malatya da bu işten önemli gelirler sağlamaktadır. Zeytin-Gemlik başka bir örnektir. Burada şehir ismi ile bir ürün özdeşleşmiş ve marka olmuştur. İpsala'nın da bu imajı yaratması için ne gerekiyorsa yapılması gerekmektedir.

Turistik alanların etkin tanıtımı için, özellikle Gala Gölü özelinde, Enez ile ortak hareket etmekte yarar vardır. Gala gölündeki kuş türleri fotoğrafları için bir ulusal fotoğraf yarışması düzenlenebilir veya profesyonel kuş gözlemci grupları ve doğa yürüyüşçüleri tanıtım amaçlı olmak üzere bölgede ağırlanabilir. Basının ilgisini çekmek ve buranın meraklılarına duyurulmasını sağlamak adına çeşitli faaliyetler yürütülebilir. Burada en önemli kısıtlayıcı etken bölgenin doğal ekosisteminin bozulmaması için taşıma kapasitesinin tespitinin yapılması ve gezici grup sayılarının bu kapasite çerçevesinde sınırlandırılmasıdır. Aynı şekilde kontrollü avlanma, profesyonel avcılar için bir çeşit turizmdir. İpsala bu açıdan da önemli bir potansiyele sahiptir. Bu potansiyel etkin bir şekilde tanıtılabilir.

ELDE EDİLEBİLİRLİK

Enerjinin Elde Edilmesi

İpsala'da çeltik tarımından ötürü önemli miktarda elektrik enerjisi tüketilmektedir. Hatta bu tüketim sonucunda ortaya çıkan yüklü faturalar çiftçinin en büyük sıkıntıları arasındadır. Bu ihtiyaca istinaden çalıştay katılımcılarından enerji kullanımı ile ilgili öneriler alınmıştır. Örneğin rüzgâr enerjisi ile elektrik üretimi üzerinde durulmuştur. Bu noktada ilçenin rüzgâr enerji potansiyeli araştırılabilir. Eğer yatırım şartları uygunsa, çiftçinin büyük enerji ihtiyacını karşılamak için tribün yapılabilir. Ancak bununla ilgili ciddi fizibilite çalışmalarına ihtiyaç vardır.

Bir diğer alternatif enerji kaynağı da tarım ve hayvancılık atıklarının biyogaz tesislerinde değerlendirilmesi ile elde edilecek olan elektriktir. Bölgede önemli miktarda çeltik kavuzu olduğu düşünülürse öneri değerlendirilmeye değer gözükmetedir. Bu fizibilite çalışmalarını yapmak için en uygun kaynak Kalkınma Ajansı tarafından her yıl yürütülen doğrudan faaliyet desteği proje çağırısıdır. Proje başına 80 bin TL üst limiti olan bu çağrı, uzman kişilere fizibilite çalışması yaptırabilmek için ciddi bir fırsattır. Bu açıdan kaymakamlık ve belediyenin doğrudan faaliyet desteğini takip edip, enerji konusunda bir takım araştırmalar yaptırması yararlı olacaktır.

Yeni Değerlerin Elde Edilmesi

İpsala var olan değerlerini ve ekonomik faaliyet alanlarını çeşitlendirme ve yeni değerler yaratma potansiyeli yüksek nadir ilçeler arasında bulunmaktadır. Bu değerlerden iki tanesi siyah pirinç ve kokulu pirinçtir. Siyah ve kokulu pirinç üretimine özel bir önem atfedilebilir. Bu ürünlerin denemesi ve pazara sunulması konusunda yatırımcılar teşvik edilebilir. Bu amaçla Trakya Kalkınma Ajansı'ndan mali destek alınabilir ve ya Tarım Bakanlığı bünyesinde oluşturulan destek programları takip edilebilir.

Çalıştay sonrasında fikir beyan eden bazı katılımcılar ilçeye dışarıdan gelenlerin ilgisini çekecek bir çeltik müzesinin yararlı olacağını belirtmişlerdir. Bu müzede eskiden günümüze çeltik tarımı ekipmanları, alet ve teknikler, eski fotoğraflar, dünyada çeltiğin hikâyesini anlatan görseller sergilenebilir. Bu çeltik-İpsala özleşmesinde etkili olabilir.

Meslek yüksek okulunun İpsala'ya kattığı değer çalıştay katılımcıları tarafından sık sık dile getirilmiştir. Bu yüzden eğitim alanında İpsala'nın daha da gelişmesi mümkün olabilir. Örneğin bir ziraat fakültesi ilçeye çok şey katar. Burada devam edecek olan bilimsel çalışmalar üniversite-sanayi-tarım işbirliğini güçlendirecektir. Toprak ve tohum analizi, ilaçlama yöntemi ve bilinçli ekim konularında İpsalalı çiftçiler bilgilendirilmek istediklerini belirtmişlerdir.

ENTEGRASYON

Sınır Ötesi İşbirliği

İpsala'nın Yunanistan ile entegre olması, ilçenin birçok anlamda kalkınması ve gelişmesi anlamını taşımaktadır. Kent sınır kapısı sayesinde diğer taraf ile bir nebze de olsa entegredir, ancak komşuluğu daha da geliştirmek adına ortak projeler, turistik faaliyetler ve ulusal politikalar çerçevesinde işbirlikleri icra edilebilir. Bu anlamda kaymakamlık tarafından yazılan sınır ötesi işbirliği projelerinin arttırılması önerilebilir. İpsala için gelecek senaryoları arasına alınması gereken önemli bir konu da Türkiye'nin AB'ye girmesidir. Böyle bir durum ortaya çıktığında İpsala için bambaşka bir kurgu ortaya koymak gerekmektedir. Ancak bu kısa ve orta vadede mümkün gözükmemektedir.

Komşu İlçeler ile Entegrasyon ve Ulaşım

İpsala; Keşan, Enez, Meriç ve Uzunköprü ile sürekli iletişim halinde olan bir merkez noktadır. Birçok anlamda bu merkezler arasında ticari ve ekonomik işbirlikleri kurulabilir. Ortak politikalar takip edilebilir. Örneğin Keşan ile ticaret ve hizmetler alanında, Meriç'le de pirincin markalaşması ve pazarlanması konusunda ortak hareket edilebilir. Yeni dönem rekabetle birlikte işbirliğini de beraberinde getirmiştir. Günümüz dünyasında ortak hareket eden ve ürünlerini ortak olarak pazara sunan merkezler kazanmaktadır. Ancak bu entegrasyonların sağlıklı bir şekilde tamamlanabilmesi için çok güçlü bir karayolu ulaşım ağına ihtiyaç vardır. İpsala-Enez karayolu muhtemel bir ulaşım ağı için örnek olmalıdır. Bunun benzerleri de diğer merkezlerle de yapılmalıdır. Bu noktada kamunun yatırım politikası ve kararları önemli rol oynamaktadır. Kaymakamlık ve Belediye işbirliği ile yürütülecek olan lobi faaliyetleri bu hizmetlerin ivedilikle hayata geçmesi için yararlı olacaktır. Aynı şekilde köyler ve beldeleler arasındaki karayolu ulaşım ağının ilçede yaratacağı çarpan etkisi, yatırım maliyetini birkaç yıl içerisinde geri döndürecektir.

Öğrenci-İpsalalı Entegrasyonu

9 bine yakın insanın yaşadığı kent merkezinde, 900 kadar öğrenci önemli bir orana tekabül eder. Çalıştay katılımcıları arasında ilk anlarda öğrencilere alışmakta zorluk çektiklerini, ancak şimdilerde onların varlığının kıymetini daha iyi anladıklarını ifade eden kişiler olmuştur. Özellikle esnaf açısından öğrenciler önemli bir potansiyeldir. Bir öğrencinin ayda ortalama bin TL total harcama yaptığı düşünülürse, bu rakam aylık toplamda 900 bin TL eder. Yılın 8 ayı itibarıyla bu rakam 8 milyona yaklaşmaktadır. Bu da kent ekonomisi için ciddi bir girdidir. Ayrıca MYO'nun sosyal entegrasyona katkıları da değeri ölçülemeyecek kadar önemlidir. İlçenin sosyal ve kültürel anlamda zenginleşmesine yardım eden öğrenci grubu, yerel halkla uyumlu bir şekilde bütünleşmektedir.

6K ANALİZİ

6 başlık üzerinden değerlendirilen bu bölüm, çalıştay katılımcılarının son bölümde ikiye bölünmesi sonucunda elde edilen verileri içermektedir. İkiye bölünen grubun bir bölümü yukarıdaki 6 E temelli; diğer bölümü de aşağıdaki 6 K temelli bilgi sunmuşlardır. Burada amaçlanan çeşitli fikir ve önerilerin mümkün olduğunca kayda geçmesi ve katılımıktan optimum seviyede yararlanmaktır.

- » Kimlik
- » Koruma
- » Kapasite
- » Kalkınma
- » Katılım
- » Kurgu

Tarihi Kimlik

İpsala, tarihi olarak çeşitli dönemlerde birçok uygarlık için nispeten stratejik bir konuma sahip olmuştur. Bunlar arasında Trak uygarlığı, Doğu Roma ve Osmanlı sayılabilir. MÖ 4000 yıllarına kadar geriye gittiği söylenen kentin yerleşim tarihi, bu dönemlerden kalan nadir birkaç kalıntı ile daha iyi anlaşılmaktadır. Örneğin, sunak ve Trak mezarları dikkate değer kalıntılardır. Özellikle Koyuntepe Köyü'nün ardına düşen Ortataştepe üzerinde, tam zirvede yer alan ilginç kaya sunağı buranın çok eski bir yerleşim yeri olduğuna işaret etmektedir. Bu yapı derinlemesine araştırmaya değer bir kalıntıdır.

İpsala'nın tarihi kimliğinde yer alan en önemli olgu ise Osmanlı döneminde bu bölgenin atlarıyla meşhur bir yer olmasıdır. Sefere çıkacak olan Osmanlı akıncılarının atları İpsala ovasının geniş düzlüklerinde yetiştirilmiş, Edirne'de eğitilmiş, buradan imparatorluğun dört bir köşesine gönderilmiştir. Osmanlı döneminden kalma eserler arasında Alaca Mustafa Camii, Dertli Mustafa Camii, hamam ve su kemeri bulunmaktadır.

Güncel İmaj

İpsala'nın güncel imajı sınır kapısı ve çeltik üzerinden değerlendirilebilir. Bunlar İpsala'yı ülkenin herhangi bir yerinde bir vatandaşa sorduğunuzda cevap olarak alacağınız ilk iki öge olacaktır. Bunlarla birlikte İpsala Trakya'da zengin çeltik üreticileri ve modern tarım aletleriyle tanınmaktadır.

Çeltik Çiftçisinin Korunması ve Nüfus

İlçede çeltik tarımı birincil gelir kaynağıdır. Zaten gıda fiyatlarının astronomik olarak arttığı son yıllarda, pirinç gibi stratejik bir üründen çiftçilerin feragat etmelerini kimse istemeyecektir. Ancak güncel arz-talep dengeleri ve çiftçinin karşılaştığı sorunlar nedeniyle çeltik üretimine olan ilgi gittikçe azalmaktadır. Trakya Kalkınma Ajansı tarafından 2012 yılı sonunda yapılan "Çiftçi Algısı Araştırması" da bu eğilimi doğrulamaktadır. Onlarca çeltikçi ile yapılan mülakatlar neticesinde, çiftçinin ve çeltik tarımının korunması için çeşitli önlemler alınması gerektiği görülmüştür.

Çiftçinin en büyük sıkıntısı çeltik taban fiyatları son 10 yıl içerisinde %60-70 oranında artarken, maliyet kalemlerinde artışın %150-200'lere dayanmasıdır. Ayrıca tohumluk, sulama, zirai mücadele, gübreleme, depolama, pazarlama ve Ar-Ge başlıklarında çiftçinin önemli sorunları bulunmaktadır.

Bu tarz problemler zaman içerisinde ekiciyi çeltikten soğutmakta ve ekim miktarını düşürmektedir. Bunun sosyal sonucu sanayi bölgelerine verilen göç ve nüfus azalmasıdır. Zamanla tarımın bireyler nezdinde itibarı zedelenmekte, artık genç kızlar bile köyde tarımla uğraşan gençlerle evlenmek yerine, şehirde fabrikada çalışan gençlerle evlenmeyi tercih etmektedir. Bu sosyal bir kısır döngüye neden olur; tarımın cazibesi azalır, göç meydana gelir. Göç oldukça tarımda maliyetler artar ve cazibe daha da aşağı iner. Sonucunda önemli sosyal ve ekonomik problemler ortaya çıkar.

Özellikle tarla toplulaştırması, taşrada okul ve öğretmen kalitesinin artması, teknolojik gelişmeler, köylerin modern hayata entegrasyonu ve kaliteli karayolları bu negatif algının değişmesi için birer fırsattır. Göçü engellenmenin, hatta geri döndürmenin bir yolu da göçle sanayi şehirlerine giden vatandaşların aslında çok da iyi şartlarda yaşamadıkları, modern kölelik sistemi içerisinde kısıtlı bir hayat sürdüklerinin yöre halkına anlatılmasıdır.

Hava-Su-Toprak

Çalıştay katılımcıları tarafından İpsala'da hava kirliliğine dair şikâyetler iletilmiştir, ancak sürekli bir hava kirliliği sorunu bulunmamaktadır. Mevsimsel etkilerle birlikte kömür kullanımı ve çeltik anızlarının yakılması sonucunda lokal bir takım değişimler olduğu söylenmiştir. Özellikle kömür kullanımı hava kalitesinin kış aylarında ilçe merkezinde tehlikeli sınırlara ulaşmasına sebep olabilir. Bunun çözümü sitelerde filtre kullanımı veya ilçe yakınından geçen doğalgaz iletim hattı üzerinden ilçeye doğalgaz alınması olabilir. Ancak ikinci ihtimalin gerçekleşmesi için, Ankara çapında girişimlere ihtiyaç duyulmaktadır.

Su kirliliği açısından İpsala'yı etkileyen temel sorun Ergene nehridir. Onun dışında ilçede hâlihazırda modern bir kanalizasyon sisteminin olmaması, arıtma sorunu, köylerdeki altyapı problemleri ele alınabilir. Ayrıca sanayi tesislerinin atık sularını doğaya salması ile ilgili olarak çalıştay katılımcıları tarafında çeşitli şikâyetler dile getirilmiştir. Mesela büyük bir et işleme tesisine sahip Lider Et firmasının, bu konuda dikkatli takip edilmesi hususunda talepler alınmıştır.

Toprak kirliliğine sebebiyet veren temel faktör zirai mücadelede kullanılan kimyasal bileşenlerdir. Çeltik ekiminde süreç boyunca ciddi miktarda ilaç kullanımı söz konusudur. Ayrıca kullanım şekli ile ilgili olarak da bazı tartışmalar dile getirilmektedir. Örneğin uçakla ilaçlama toprağa ve çevreye verilen zararı arttırmaktadır. Ancak çeltikçiler de üründen fire vermemek adına bu yöntemle başvurmak zorundadır. Her yıl yılan hikâyesine dönen izin verildi verilmedi tartışması bu iki zıt mecburiyetten kaynaklanmaktadır. Tarımsal üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması için dengenin iyi tutturulması gerekmektedir. Bu noktada Trakya Tarımsal Araştırmalar Enstitüsü devreye girebilir. Konunun çözülmemesinin en önemli sebebi Ar-Ge yatırımlarının azlığı ve çiftçinin bilinçsizliğidir. İlaç türleri, zararlı otlar, hastalıktan arı tohumculuk ve yöntem konusunda kolektif bir bilinç oluşturulmalıdır. Enstitü burada kritik bir öneme haizdir.

KAPASİTE

Mekânsal Planlama

İlçe merkezi sınır kapısı-İstanbul arasındaki E-25 karayoluna doğru genişlemektedir. Bu genişleme eğilimi önceki kısımlarda ifade edilen ticaret hacminin değerlendirilebilmesi için bir gerekliliktir. İlçe merkezinin yol boyunca konuşlanması, yeni cazibe merkezlerinin inşa edilmesinde ve geliştirilmesinde ateşleyici bir etken olacaktır. Özellikle küçük sanayi sitesinin yol boyunca yeniden yapılandırılması ticaret hacminden alınacak payı misli ile katlayacaktır. Çünkü çalışmaya katılan ve yıllarca bu yolu kullandığını söyleyen bir tır şoförü, yol kenarında tamir, bakım, konaklama ve yemek yerlerinin yetersizliğinden şikâyet etmiştir. Bu şikâyet dikkate alınması gereken bir çağrının dışı vuruşudur.

Mekânsal gelişimin önündeki en büyük engel yol hattındaki arazilerin ve gelişim aksının mutlak tarım arazisi olarak işaretlenmiş olmasıdır. Bu sınıflama imar ve iskân problemleri yaratmakta, belediyenin yeni ruhsat işlemlerinde önünü tıkamaktadır. Çalıştayda belediye başkanı bu durumdan özellikle şikâyet etmiştir.

Bir diğer engel gelişim aksı üzerindeki taşkın alanlarının baskısıdır. Meriç nehri rejimi itibarıyla yılın belli zamanlarında taşkınlara sebebiyet vermektedir. Bu taşkın alanları kentin yeni gelişim eksenini ile çakıştığında problemler ortaya çıkacaktır. (Edirne’de olduğu gibi). Bunun önüne geçmek yine dikkatli bir mekânsal planlama çalışmasından geçmektedir.

Ekonomik ve Sosyal Kapasite

İlçede ekonomik kapasiteyi ifade eden birçok alan bulunmaktadır. Bunların bazıları şu şekilde sıralanabilir. Çeltik, çim üretimi, et üretimi, kurbağa çiftliği, seracılık, bağcılık, balcılık, sütçülük, buğday, ay çiçeği, ceviz, badem, kooperatifleşme, ticaret, turizm, hizmetler...

Örneğin ilçede 2012 yılı itibarıyla 18 adet tarımsal kalkınma kooperatifi, 6 adet sulama kooperatifi, 4 adet de su ürünleri kooperatifi vardır. İlçede 1 cam olmak üzere, 12 adet sera bulunmaktadır. İpsala’da 15 bin hektar buğday, 17 bin hektar ay çiçeği, 20 bin hektar da çeltik ekimi yapılmaktadır.¹

Sosyal alanlara bakıldığında ilçede meslek yüksek okulunun gelişimiyle birlikte bir hareketlenme yaşanmıştır, ancak yine de kamusal hizmetlerin sağlanmasında bazı sıkıntılar dile getirilmiştir. Bunlara şu şekilde yer verilebilir; Devlete ait öğrenci yurdu olmaması, kapalı düğün salonu olmaması, spor kompleksi olmaması, adliye binası olmaması, yeterli park ve kafelerin olmaması, aile tipi restoranların az olması, hastane kapasitesinin yetersiz olması (eski bir bina ve sadece 4 uzman hekim var), köylerde aile hekimliği sisteminin sağlık ocağı sistemi kadar efektif çalışmaması gibi eksiklikler.

¹ Bunlar 2010-2011 Tarım Verilerinden Derlenmiştir

KALKINMA

İpsala'da çok yönlü bir kalkınma modeli hayata geçirmek kaynakların etkin kullanımı açısından verimli olacaktır. İpsala sadece tarım veya sadece ticaret kollarında var olması gereken ve bu seçeneklerden birisine odaklanmak zorunda kalan bir merkez değildir. Bu harikulade özelliği sayesinde İpsala'nın gelecek vizyonu gayet sağlam ve çok yönlü olabilir. İpsala'da tarım zirvedeyken, ticarete de enerji ayırmak; ticaret yapılırken de hayvancılığı marka yapmak mümkündür.

İpsala'nın en büyük avantajı coğrafi konumudur. Burada üretilen mallar kolaylıkla hem İstanbul piyasasına hem de Avrupa piyasasına sürülebilir. Zaten kurbağa üretimi yapan Sagun Balıkçılık'ın sahibi Tuncay Sagun neden İpsala'yı tercih ettiklerine dair şunu ifade etmektedir: "Avrupa'ya açılmak isteyen bir firma için İpsala'dan daha iyi bir lokasyon olamaz." Bu değerlendirme diğer yatırımcılar için ön ayak olmalı, İpsala'nın yöneticileri İpsala'ya yatırımcı çekerken bu avantajın üzerini vurgulamalıdır. İpsala bir köprüdür, ancak sadece aracılık yapan değil, değer üreten bir köprüdür.

İpsala hak ettiği yatırımı alırsa Çorlu ve Çerkezköy'e çalışmaya giden aileler memleketlerine geri döneceklerdir. Bu da göçü tersine çevirmek için önemli bir fırsattır. İpsala'nın yatırım teşviki ile ilgili bir yol haritası hazırlanmalıdır. Buna göre araziler sınıflandırılmalı, net sınıflamalar içerisinde ne tür üretim alanlarının davet edilebileceği belirlenmeli ve bu doğrultuda sanayicilerin kapıları çalınmalıdır. Pazarlama faaliyeti için ilçede üretim yapan büyük firmalar da yardımcı olmalıdır. Sonuçta İpsala'ya yapılacak olan her bir yatırım diğer iş sahiplerini olumlu etkileyeceği aşikârdır. İlçenin cazibe merkezi haline gelmesi iş gücü piyasasını hareketlendirecek, nitelikli iş gücüne ulaşımı kolaylaştıracaktır.

KATILIM

Çalıştay sonuçlarına bakıldığında İpsalalı oldukça katılımcı ve duyarlı gözükmektedir. Diğer komşu ilçelere nazaran basın ve yayın kuruluşlarının aktifliği, halkın güncel olaylara duyarlı olması, siyasi parti temsilcilerinin organize çalışması ilçede katılımcılığın iyi seviyede olduğunu göstermektedir. Bir yerleşim yerinde katılımın en önemli motivasyon kaynağı inançtır. İpsalalı, tüm kesimleriyle İpsala'nın çok daha iyi yerlere layık olduğuna inanmaktadır.

İlçede sivil toplum kuruluşları aktif olarak çalışmalarına devam etmektedir. STK'lardan bazıları şu şekilde sıralanabilir: Esnaf Odası, Çeltik Üreticileri Birliği, Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri, Süt Birliği, Türk Hava Kurumu, Atatürkçü Düşünce Derneği, Şoförler Odası, Kızılay Derneği, Avcılar Derneği, Roman Dernekleri (5 Adet), Türkiye Muhtarlar Derneği, Çiftçi Malları Koruma Derneği, İpsala Gençlik ve Spor Kulübü, İpsala Toplumsal Kalkınma Derneği gibi.

Ancak katılımcılığın teşvik edilmesi açısından okullarda bir takım proje ve seminerler tertip edilebilir. Bilinçli bireyler yetiştirmek, insanlara karar alma süreçlerine katılma konusunda yardımcı olmak, İpsalalıyı kendi sorunlarına duyarsız olmaktan kurtarmak için sivil toplum kuruluşlarına büyük görevler düşmektedir. Bu amaçla yapılacak olan projelere gerek kaymakamlık gerekse belediye başkanlığı sahip çıkacaktır. Bunun göstergesi de hem Belediye Başkanı'nın hem de Kaymakam'ın çalıştay boyunca süreçlere dâhil olması ve katılımcıları özgür olmaları konusunda teşvik etmesidir.

KURGU

Kentsel Kurgu

Çalıştay katılımcılarının 2023 yılı İpsala kurgusu içerisinde kentin gelişimi ve değişimi ile alakalı birçok ipucu bulunmaktadır. Bunlardan ilki gelecek 10 yıllık süreçte İpsala'da herhangi bir çarpık kentleşme, kanalizasyon, yol ve su sorununun kalmamasıdır. İlçe yapılaşma ve kent kalitesiyle komşu ilçelere örnek olmalıdır. Bu durum beraberinde nüfus artışı, refah ve adil paylaşımı getirecektir. Kentsel kurgu içerisinde yeni sanayi sitesi, yol kenarında restoranlar, AVM, daha da büyümüş bir MYO, tarım lisesi veya ziraat fakültesi, huzur evi, kültür merkezi, parklar ve bahçeler bulunmaktadır.

Ekonomik Kurgu

İpsala'nın ekonomik kurgusu çeltik, ticaret ve sanayi üzerine kurulmaktadır. 2023 yılına kadar, pirinçte rüştünü herkese ispat etmiş bir marka, pirincin her türünün yetiştiği bir merkez, pirinç yetiştirilirken doğanın korunduğu bir bilinç, bu bilinç üzerine inşa edilmiş bir tarım ambarı kurgulanmıştır. Ayrıca yoldan gelip geçen 2 milyon insanın durmadan edemediği bir cazibe alanı, alışveriş turizminin zirve yaptığı bir sınır kenti hayal edilmektedir. Sanayi açısından ise AB'ye ihracat yapmak isteyen ve çevreyi kirletmeyen sektörlerin bir arada bulunduğu dumansız Organize Sanayi Bölgesi amaçlanmaktadır. Bu şekilde göçün tersine dönmesi, işgücünün kalitesinin artması ve yaşayanların refah seviyelerinin yükselmesi mümkün olacaktır. Yukarıdakiler katılımcılar tarafından ifade edilen ve gelecek yıllar içerisinde İpsala için olmasını istedikleri bazı senaryolardır.

D

İPSALA NEREYE GİDİYOR?

İpsala'nın geleceği;

3 TEMEL FARKLILIK

3 TEMEL BEKLENTİ

3 TEMEL STRATEJİ

Ana bileşenleri çerçevesinde değerlendirilmelidir.

3 Temel farklılık ve beklenti İpsala'nın **2023** Vizyonunu oluşturmalıdır.

1

Çeltik

3 Temel Farklılık

2

Sınır Kapısı

3

**Tarımsal
Sanayi**

1

Kaynakların Kullanımı

3 Temel Beklenti

Var olan kaynakların verimli kullanımı ve sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde korunması.

2

Tarımsal Potansiyel

Eldeki tarımsal potansiyelin iyi tanıtılması, pirincin markalaşması, pirinçte ürün çeşitliliğine gidilmesi ve ilçede faaliyet gösteren tarımsal sanayi tesislerine ek olarak yeni yatırımcıların gelmesi ve istihdamın artması. Bunun sonucunda, dışarıya göçün engellenmesi, nüfus artışının sağlanması.

3

Ticaret Hacmi

İlçenin yanı başından geçen İpsala Sınır Kapısı-İstanbul arasındaki yolun sağladığı ticaret hacminin değerlendirilmesi ve ilçede refahın artırılması.

İpsala 2023 Vizyonu;

3 Temel Strateji;

- 1. Tarım ve Hayvancılığın Geliştirilmesi**
- 2. Ticaretin Geliştirilmesi**
- 3. Çevrenin Etkin Korunması**

1**HEDEF**

**Çeltik Ekiminin
Cazibesini
Koruması
Sağlanmalı**

Temel Strateji 1 Tarım ve Hayvancılığın Geliştirilmesi

Eylemler

- Yüksek tarla kira fiyatlarına müdahale edilmeli, gerekirse fiyatlar için üst sınır belirlenmeli
- Üreticinin elektrik borçlarının faizsiz taksitlendirilmesi için ilgili kurum nezdinde faaliyetler yürütülmeli
- Maliyet arttırıcı alanlar tespit edilmeli, çeltikte ortak makine kullanımı, ileri teknoloji ve üreticiler arası işbirliği güçlendirilmeli
- Trakya Tarımsal Araştırmalar Enstitüsü bünyesinde çiftçi bilinçlenmesine dönük proje düzenlenmeli
- Enstitü ile birlikte tohum ve zirai mücadele konularında işbirliği halinde bulunulmalı
- Üreticinin hasat sonunda ürününü depolayabilmesi için uygun depo alanları oluşturulmalı, özel depoculuk faaliyetleri teşvik edilmeli
- Uçakla ilaçlama konusundaki durum netleştirilmeli, her yıl yeniden alınacak karara göre çiftçinin karar süreci uzatılmamalı
- Yüksek elektrik maliyetlerine çözüm olarak bölgenin rüzgâr enerjisi potansiyeli araştırılmalı, bu konuda fizibilite çalışmaları yapılmalı
- Çeltik hastalıkları ve zararlı otlar konusunda üreticiye yardımcı olunmalı

2**HEDEF**

**İpsala pirinci bir
marka haline
gelmeli, İpsala
gerçek anlamda
pirincin başkenti
olmalı**

Eylemler

- Büyük üreticilerle birlikte ortak bir tanıtım ve pazarlama üst yapısı kurulmalı ve bu yapı vasıtası ile stratejiler belirlenmeli
- İpsala pirincin hem üreticisi, hem işleyicisi hem de pazarlayıcısı olmalı
- Bir logo, bir marka ve bir slogan seçilmeli
- Gerekirse tek marka altında toplanmak yerine, farklı markalar şeklinde, ama yine de akreditasyon veren bir üst yapı şeklinde tüketiciye güven verilmeli
- Bu üst yapı gerekirse rekabet gücü sayesinde büyük marketlerle anlaşmalar yapmalı
- Kokulu piriñ, siyah piriñ, kepekli piriñ ve organik piriñ üretimi konusunda üretici teşvik edilmeli, başarılı örnekler kamuoyuna anlatılmalı
- Ergene koruma eylem planı takip edilmeli, buradaki gelişmeler kamuoyu ile sürekli paylaşılmalı. İpsala pirinci üzerinde oluşabilecek olumsuz kampanya ve algılara hazırlıklı olunmalı
- Bu tarz kampanyaları bertaraf etmek için bilim adamlarının çalışmaları teşvik edilmeli, olumlu sonuçlar kamuoyu ile paylaşılmalı
- Piriñ yemekleri kitabı hazırlatılmalı, piriñ tüketimi teşvik edilmeli
- Çeltik müzesi oluşturulmalı

3**HEDEF**

Alternatif tarım ürünlerinin toplam üretimdeki payı artırılmalı

Eylemler

- Seracılık teşvik edilmeli
- Cevzçilik ve bademcilik konusunda verilen destekler çiftçilere iyi anlatılmalı
- Tarla toplulaştırılması projesi devam ettirilmeli, bunun faydaları halka iyi anlatılmalı
- Bağcılık geliştirilmeli
- Organik tarım ile ilgili potansiyeller araştırılmalı

4**HEDEF**

Hayvancılık yeniden cazip hale getirilmeli

Eylemler

- Çiftçiler yem bitkilerine yönlendirilmeli
- Hayvan toplulaştırma sistemi (ortak ağıl) pilot olarak birkaç köy arasında denenmeli ve olumlu sonuçlar halk ile paylaşılmalı
- Ortak süt toplama tesisi oluşturulmalı
- Süt birlikleri daha aktif hale geçirilmeli
- Damızlık hayvan yetiştiriciliği desteklenmeli
- Veterinerlik veya ziraat fakültesi açılması konusunda girişimler devam etmeli

Temel Strateji 2 Ticaretin Geliştirilmesi

1

HEDEF

Sınır kapısından yeterince istifade edilmesi sağlanmalı

Eylemler

- Küçük sanayi sitesi yol kenarına konuşlanmalı
- Yol kenarındaki imar ve arazi durumu değişmeli, buralara AVM ve benzeri cazibe merkezlerinin açılması kolaylaştırılmalı
- İlçedeki büyük yatırımcılar yol kenarında nitelikli otel, restoran ve alışveriş merkezi yatırımı konusunda teşvik edilmeli
- E-25 yolunun (İpsala Sınırları içindeki bölümü) iki tarafında da kavşak, ışıklandırma, genişletme ve yenileme çalışmaları yapılmalı
- Yollar ticaretin gelişmesine dönük olarak yeniden ıslah edilmeli, merkezler arası bağlantı güçlendirilmeli
- İlçenin görselliğine yatırım yapılmalı, çarpık kentleşmeye izin verilmemeli
- Vitrin, pazarlama ve satış faaliyetleri konusunda ilçe esnafı eğitilmeli
- Yabancı dil (Yunanca) konusunda ilçe esnafı eğitilmeli
- Kent merkezi güneye doğru genişlemeli
- İpsala'ya has ürünler tespit edilmeli, bu ürünlerin üretimi konusunda, halk eğitim merkezi bünyesinde kurslar açılmalı ve kadınlar teşvik edilmeli
- Çarşamba pazarı Pazar gününe alınmalı

2

HEDEF

Tarım-Ticaret,
Sanayi-Ticaret,
Turizm-Ticaret
ilişkileri
güçlendirilmeli

Eylemler

- AB ülkelerine ihracat yapmak isteyen ve temiz sanayi kullanan firmalar yatırım için davet edilmeli
- Var olan sanayiciler örnek olarak gösterilmeli, onların görüşlerini ve düşüncelerini içeren CD, broşür ve benzeri materyaller oluşturulmalı, İpsala'nın olumlu imajı güçlendirilmeli
- Komşu ilçeler arası etkileşim arttırılmalı

Temel Strateji 3 Çevrenin Etkin Korunması

1

HEDEF

Toprak
korunmalı

Eylemler

- Aşırı zirai ilaç kullanımı engellenmeli
- Aşırı gübre kullanımı engellenmeli
- Bio-gübre kullanımı artırılmalı
- Organik ilaç geliştirilmesine yönelik Ar-Ge faaliyetleri desteklenmeli
- Uçakla ilaçlama takip edilmeli
- Çiftçiler kirlilik ve sürdürülebilirlik konusunda eğitilmeli
- Toprağın tuz oranları sürekli analiz edilmeli, her yıl aynı ürün ve tür aynı tarlaya ekilmemeli, bunun yerine ürünler arası geçişler olmalı. Örneğin her yıl aynı alana aynı tür pirinç ekmek yerine, arada bir başka cinslerin ekilmesi gibi

2

HEDEF

Hava
korunmalı

Eylemler

- Kömür kullanımı kontrol altına alınmalı
- Sitelerde fitre kullanılmalı
- İlçe yakınından geçen doğalgazın İpsala'da kullanılması için Ankara nezdinde lobi faaliyeti yürütülmeli
- Çeltik kavuzlarını tarlada yakmak yerine ahşap sanayinde, seraların ısıtılması veya bio-enerji üretim tesislerinde değerlendirilmesi sağlanmalı
- Sanayi tesislerinin havayı kirlletmesi engellenmeli

3

HEDEF

Su
korunmalı

Eylemler

- İlçe merkezi, beldeler ve köylerdeki kanalizasyon ve altyapı ihtiyacı acilen giderilmeli
- İlçe merkezi, beldeler ve köylerdeki arıtma problemi çözülmeli (Yeni Karpuzlu hariç, orada biyolojik arıtma mevcut)
- Ergene ve Meriç nehri kaynaklı su kirlilik problemlerine karşı duyarlı olunmalı, anlık gelişmeler, çözüm projeleri ve eylemler takip edilmeli
- Zirai ilaç ve kimyasal kullanılması kontrol altına alınmalı
- Aşırı su kullanımını engellemek için çeltik tarlalarında yeterli tesviye yapılmalı
- Tava boyutları eğim ve tesviye durumunu dikkat almaksızın aşırı büyük tutulmamalı
- Sanayi tesislerinin su kaynaklarını kirlletmesinin önüne geçilmeli
- Denetimler sıklaştırılmalı
- Yer altı suyu kullanımına ilişkin çeşitli kotalar belirlenmeli, gerekirse sayaç takılmalı, ilçe genelinde denetimler yapılmalı

Trakya Kalkınma Ajansı / Tekirdağ
Telefon: 0.282 263 37 37
Faks : 0.282 263 10 03

Edirne Yatırım Destek Ofisi / Edirne
Telefon: 0.284 225 10 03
Faks : 0.284 225 10 03

Kırklareli Yatırım Destek Ofisi
Telefon: 0.288 214 25 25
Faks : 0.288 214 70 80